

בס"ד. ר"ד יום א' פ' תולדות, כ"ג מרחשון, ה'תשכ"א.

— לתלמידי ישיבת „אהל משה“, בחדרו הק' —

בלתי מוגה

מתחילים עתה ללמוד פרשה חדשה — פרשת תולדות, שהתחלתה: „ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק“.

והקשו כל המפרשים¹: מדוע כופל הפסוק ענין אחד שני פעמים? — הרי כל תיבה בתורה יש לה משמעות והיא שקולה ומדודה („אויסגערעכנט“), וא"כ, כיון שכבר נאמר בהתחלת הכתוב „יצחק בן אברהם“, הרי מובן בדרך ממילא שאברהם הי' אביו של יצחק, ומדוע חוזרת התורה עוד הפעם „אברהם הוליד את יצחק“?

אך הענין הוא² — כידוע שבתורה יש ריבוי רמזים והוראות, וכך גם בפסוק זה, שאחת מההוראות שבו היא — שכאשר רואים ילד יהודי, צריך שיהי' ניכר בו מיד שהוא מצאצאי אברהם ויצחק, הניכרים בכך שהם לומדים ומתנהגים בדרכיהם של אברהם ויצחק. וזהו „אברהם הוליד את יצחק“: מי שהביט על יצחק, הכיר מיד שהוא מוכרח להיות צאצא של אברהם.

וזוהי גם ההוראה לכל אחד ואחד — שהנהגתו צריכה להיות באופן שיהי' אפשר להכיר בו שאחד מאבות אבותיו הי' אברהם.

דבר זה צריך להיות ניכר לא רק בשעת סדרי הישיבה, בשעה שלומד חומש או מתפלל, אלא גם בשעה שהולך ברחוב, עורך קניות בחנות, משחק „פוטבאָל“, אוכל ושותה ומשוחח — בכל פעולות אלו צריך להיות ניכר אם עושה זאת ילד יהודי או אינו־יהודי, פרא אדם כו'. כיצד ניכר הדבר? — הנה כאשר במשך כל היום לובש טלית־קטן, חובש כיפה („סקאָל קאַפ“), מברך קודם האכילה וברכה אחרונה לאחר האכילה, אזי ניכר בגילוי שבצד זה של הספסל יושב ילד יהודי, ובצדו השני של הספסל יושב ילד אינו־יהודי.

וכיון שהתורה מצוה להתנהג באופן שבכל ענין יהי' ניכר בו שהוא

(1) ראה בארוכה שיחת ש"פ תולדות, מבה"ח וער"ח כסלו בתחלתה (לקמן ע' 204 (אג"ק ח"כ ע' לב).
(2) ראה גם מכתב כ"ף חשון שנה זו ואילך). וש"נ.

צאצא של אברהם ויצחק, "אברהם הוליד את יצחק" — ניתנו בתורה גם הכוחות כדי לקיים הוראה זו, ובידכם נתון הדבר.

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

יעזור השי"ת שתתנהגו (לא רק עתה, אלא גם בעוד עשר שנים ובעוד עשרים שנה) באופן כזה שכל הרואה אתכם יוכל להכריז ("אֵ געשריי טאָן") שזהו צאצא של אברהם ויצחק — "אברהם הוליד את יצחק".

יעזור השי"ת שתצליחו בכל הענינים, ומלמדיכם והוריקם יהיו שבע־רצון מכם, ונשמע מכם בשורות טובות.

